

Kotihoidon palvelusetelin käyttöönotto ja palvelusetelin arvon määrittäminen

VD/7780/05.09.00/2016

TA/PK

Palveluseteli on yksi sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistapa muiden vaihtoehtojen rinnalla. Palvelusetelillä edistetään palvelujen käyttäjien valinnanvapautta. Jos asiakas ei halua käyttää palveluseteliä, hänet ohjataan muulla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin. Kunta hyväksyy palvelusetelin toimintaperiaatteet kunnassa kuten, mihin palveluihin palveluseteliä käytetään ja mikä on palvelusetelin arvo.

Palveluseteliä käyttävän asiakkaan asemaan vaikuttaa sama lainsäädäntö kuin muillakin tavoin järjestetyissä sosiaali- ja terveystalveluissa. Palvelusetelillä hankittujen yksityisten sosiaalipalveluiden asiakasta koskee myös kuluttajansuojalainsäädäntö.

Palveluseteli voi olla kaikille käyttäjille samansuuruinen tai tulosidonnainen, jolloin sen arvo riippuu asiakkaan tuloista. Jatkuvassa kotihoidossa käytetään STM:n ohjeiden mukaan tulosidonnaista palveluseteliä, tilapäiseen kotihoitoon annettavan palvelusetelin arvon päättää kunta. Setelin on katettava kustannukset kokonaan palveluissa, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan asiakkaalle maksuttomia. Asiakas maksaa palveluntuottajalle palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon välisen erotuksen eli omavastuusuuden. Palvelusetelin arvosta riippumatta kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan välillä sovitun hinnan.

Vantaalla kotihoito järjestetään tällä hetkellä pääosin omana toimintana ja täydentävin osin ostopalveluna. Näiden rinnalle esitetään vanhus- ja vammaispalvelujen tavoitteiden mukaisesti jatkuvan kotihoidon palveluseteliä. Palvelusetelin arvioidaan sopivan kotihoidossa erityisesti niille asiakkaille, joiden palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan yksittäisellä palvelulla, eikä monen palvelun kokonaisuudella. Asiakkaan palvelutarpeen tulee olla vakiintunut, jolloin palvelu- ja hoitosuunnitelmaan ei tarvita usein muutoksia, eikä uutta päätöksentekoa. Asiakkaan tai hänen omaisensa tulee pystyä myös hankkimaan palvelut palvelusetelillä, esim. vertailemalla eri palveluntuottajia.

Kotihoidon palveluseteli kohdennetaan pääsääntöisesti vähän palvelua tarvitseville asiakkaille, joiden palvelutarve on vakiintunut ja enintään 11 tuntia kuukaudessa. Näitä asiakkaita on jatkuvan kotihoidon asiakkaista tällä hetkellä n. 55 %. Kotihoidon oman henkilökunnan työpanos pitää pystyä kohdentamaan nykyistä enemmän paljon apua tarvitseville asiakkaille, sairaalasta kotiutuville sekä sairaalaan joutumisen ennaltaehkäisyyn. Palveluseteli ei sisällä kotisairaanhoidon palveluja, koska kotisairaanhoidon tarvitsevien asiakkaiden palvelutarpeessa tapahtuu useammin muutoksia, ja hoidon suunnittelu edellyttää tiivistä yhteistyötä lääkärin kanssa.

Palveluseteli myönnetään kotihoidon asiakkuuskriteerit täyttävälle asiakkaalle. Asiakasohjausyksikön palveluohjaaja selvittää asiakkaan palvelutarpeen. Palvelusuunnitelman laadinnan yhteydessä sovitaan, miten palvelut asiakkaalle järjestetään. Jos asiakas valitsee palvelusetelin, asiakasohjauksen esimies tai virassa oleva palveluohjaaja myöntää palvelusetelin määrääjäksi. Palveluohjaaja seuraa palvelun toteutumista ja päivittää palvelusuunnitelmaa asiakkaan palvelutarpeiden mahdollisesti muuttuessa.

Jatkuvan kotihoidon palveluseteli on tulosidonnainen. Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Setelin enimmäisarvoksi esitetään 28 euroa. Palveluasuminen kotona -asiakkaille palvelusetelin arvo määritellään tarvittaessa erikseen (näille asiakkaille kotihoito on maksutonta). Laskelmien perusteella 28 euron arvoisessa palvelusetelissä asiakkaan omavastuu alittaa kaikissa tuloluokissa asiakkaan kaupungille maksaman kotihoidon asiakasmaksun.

Kotihoidon palvelusetelistä tehtiin enakkovaikutusten arviointi 26.8.2016, johon osallistui myös vanhusneuvoston edustaja. Arviointi vahvisti valmistelussa syntyneitä käsityksiä kotihoidon palvelusetelin kohdentamisesta vähän palvelua tarvitseville asiakkaille sekä palvelusetelin arvon määrittämisestä 28 euroon.

Vantaa otti keväällä 2016 käyttöön sähköisen palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän PSOP:n, jossa kotihoidon palveluseteli toteutetaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.9.2016 § 20

Va. vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään:

- a) hyväksyä kotihoidon palveluseteli
- b) hyväksyä palvelusetelin arvoksi 28 euroa/tunti

Käsittely:

Jäsen Antero Eerola teki seuraavan muutosesityksen, joka raukesi kannattamattomana:

Vantaan kaupunki ei ota käyttöön kotihoidon palveluseteliä. Palvelusetelit ovat omiaan luomaan eriarvoisuutta kuntalaisten kesken, jos niiden kautta maksukykyiset kuntalaiset pääsevät muita nopeammin palveluiden piiriin. Palvelusetelien tarkoitus on lisätä yksityistä yritystoimintaa sosiaali- ja terveyspalveluissa, joka voi myös vaarantaa palveluiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon. Lisäksi palvelusetelien hallinnoiminen, palveluntuottajien kilpailuttaminen ja valvominen lisäävät hallintoa ja vievät voimavaroja, jotka ovat poissa välittömästä asiakastyöstä.

Jäsen Juha Malmi kysyi palveluseteliin liittyvistä laskelmista ja esitti asian palauttamista uudelleen valmisteluun siten, että laskelmat voidaan käsitellä seuraavassa kokouksessa.

Päätös:

Asia päätettiin palauttaa uudelleen valmisteluun.

Täytäntöönpano: Vanhus- ja vammaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Vanhusten avopalvelujen palvelupäällikkö Päivi Keskinen, puh. 09 8392 1016 ja kotihoidon esimies Tiia Kotilainen, puh. 09 8392 4638.

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi@vantaa.fi